

Suun terveydenhuollon selvitystyöryhmä

Asettaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään asettanut suun terveydenhuollon selvitystyöryhmän.

Toimikausi

22.05.2012 - 31.12.2012

Tausta

Hallitusohjelmassa todetaan, että terveyskeskusten toiminnan vahvistamiseksi jatketaan Toimiva terveyskeskus -ohjelmaa. Ohjelma kohdistuu erityisesti palvelujen laatuun, vaikuttavuuteen ja saatavuuteen, pitkäaikaissairaiden hoidon kehittämiseen sekä henkilöstön työhyvinvointiin ja saatavuuteen. Hallitusohjelmassa todetaan ohjelman yhteydessä seuraavaa: "Uutena erityisenä painopisteenä on hammashuollon palvelujen kehittäminen".

Suun terveydenhuollossa on toteutettu mittava aikuisväestön suun terveydenhuollon palvelujen uudistus 1.12.2002 alkaen, jolloin julkisesti rahoitetut suun terveydenhuollon palvelut laajennettiin koko väestöä koskettaviksi. Sairausvakuutusjärjestelmän laajennus toteutettiin samanaikaisesti kunnallisen järjestelmän laajennuksen kanssa. Valtio osoitti hammashoitouudistuksen toteuttamiseen kunnille vuosina 2001 - 2003 10,2 milj. euroa valtionosuuden lisäystä. Uudistuksen toteuttamista vahvistettiin säätämällä hoitoon pääsulle määrääjat. Aikuisväestön käyttämien palvelujen määrät ovat uudistuksen myötä merkittävästi kasvaneet terveyskeskusten suun terveydenhuollossa. Vuonna 2000 terveyskeskusten suun terveydenhuollossa kävi 0,8 miljoonaa 18 vuotta täyttänyttä aikuista kun vastaava luku vuonna 2010 oli 1,1 miljoonaa aikuista. Sairausvakuutuksesta korvausta saaneiden aikuisten määrät ovat kaksinkertaistuneet uudistuksen myötä, vuonna 2010 sairausvakuutuskorvausta hammashoidosta sai 1 miljoonaa suomalaista. Sairausvakuutus korvaukset hammashoidosta olivat vuonna 2010 120,5 miljoonaa euroa kun vastaava luku vuonna 2000 oli 43 miljoonaa euroa.

Uudistuksilla on ollut oikeansuuntaisia vaikutuksia mutta hoitoon hakeutuminen terveyskeskuksiin on ollut suurempaa kuin mitä arvioitiin laajennusta suunniteltaessa. Samanaikaisesti terveyskeskuksissa hammaslääkärin saatavuutta heikensi työvoimapula, joka johtui koulutusmäärien voimakkaasta supistumisesta. Hammaslääkärivaje terveyskeskuksissa on pitkään ollut noin 12 prosentin tasolla, joka vastaa noin 260 hammaslääkärin kapasiteettia. Hammaslääkärivaje on vaikeuttanut hoitoon pääsyn toteutumista terveyskeskuksissa.

Terveydenhuoltolaki määrittelee suun terveydenhuollon palvelut osaksi terveydenhuoltoa. Kunnan on järjestettävä asukkailleen suun terveydenhuollon palvelut. Suun terveydenhuollon hoitoon pääsyssä ongelmana ovat osassa terveyskeskuksia hoidon ruuhkautuminen ja pitkät hoitojonot. Lokakuussa 2011 yli kuusi kuukautta hoitoon pääsyä odottaneita oli noin 14 000 ja yli kolme kuukautta mutta alle kuusi kuukautta odottaneita noin 18 000. Yksityissektorille on yleensä päässyt hoitoon nopeammin; tosin alueellisia eroja on runsaasti. Yksityishammaslääkärit ovat keskittyneet koulutuspaikkakunnille ja niiden läheisyyteen. Näillä paikkakunnilla on todettu myös olevan jonkin verran vapaata hoitokapasiteettia yksityissektorilla. Kunnat ovat hyödyntäneet tätä esimerkiksi palvelusetelien käytöllä.

Keskeisiä haasteita suun terveydenhuollossa ovat hoitoon pääsyn viiveet terveyskeskusten suun terveydenhuollossa sekä palvelujen epätasainen jakautuminen. Hammashoitoon yksityisellä sektorilla pääsee huomattavasti nopeammin ja hoitokapasiteettia on jonkin verran käyttämättä. Yhtenäiset hoitoon pääsyn perusteet ovat käytössä julkisella sektorilla mutta toimintakäytännöissä on eroja yksityiseen sektoriin verrattuna. Päivystysjärjestelyistä vastaa julkinen sektori. Työvoiman jakautuminen julkiselle ja yksityiselle sektorille on epätasapainossa suhteessa palvelujen tarpeeseen. Ehkäisevän hoidon toteuttamiseen ja tehostamiseen ei ole ollut riittävästi mahdollisuuksia. Erityistä tukea ja palvelujen suuntaamista ei ole voitu toteuttaa niille henkilöille, joilla on perussairauden vuoksi lisääntynyt tarve suun terveydenhuollon palveluihin. Erikoissairaanhoidon palvelujen järjestämisessä on ongelmia ja toimialueella on puutteita. Myös hoitoketjujen toimivuudessa on puutteita julkisen ja yksityisen sektorin välillä.

Asetettavan työryhmän työn tueksi on teetetty selvitys suun terveydenhuollon toimialueelta, jossa tarkastellaan julkisen ja yksityisen palvelutuottajien tuotantoa, kustannuksia sekä työnjaon ja hoitotoimenpiteiden volyymin ja sisällön eroja tuotannossa. (Selvitystyö suun terveydenhuollon toiminnasta ja tuotannosta julkisella ja yksityisellä toimialalla. Miika Linna 2012)

Hallitusohjelmassa todetaan sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus- ja järjestämisvastuun olevan samalla organisaatiolla, vahvoilla peruskunnilla tai poikkeuksena sosiaali- ja terveydenhuoltoalueilla. Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneselvitystä valmistelemaan työryhmän ajalle 22.3.2012 - 31.12.2012. Työryhmän tehtävänä on valmistella esitys sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteeksi ottaen huomioon hallitusohjelman kirjaukset sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja rahoituksesta. Asetettavan suun terveydenhuollon selvitystyöryhmän työssä huomioidaan edellä kuvatun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevan selvitystyöryhmän työ.

Tavoitteet

Työryhmä tarkastelee suun terveydenhuollon palveluja osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä, rahoitusta, kehittämistä ja valvontaa koskevaa uudistamistyötä. Työryhmän tavoitteena on selvittää suun terveydenhuollon palvelurakenteen toimivuus ja tehdä ehdotukset palvelurakenteen kehittämisestä tukemaan hoitoon pääsyn tehostumista ottaen huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskeva selvitystyö. Työssä on myös otettava huomioon yhteistyö

eri toimijoiden välillä niin julkisella kuin yksityisellä sektorilla. Työn tavoitteena on mahdollistaa tasa-arvoinen suun terveydenhuolto kaikille sekä vähentää terveyseroja.

Tehtävä

Työryhmän tehtävänä on:

- arvioida ehkäisevän hoidon kehittämistarpeet ja tehdä ehdotukset tarpeellisista toimenpiteistä suun terveydenhuollossa
- selvittää suun terveydenhuollon palvelurakenteen toimivuus ja tehdä ehdotukset palvelurakenteen kehittämiseksi tukemaan hoitoon pääsyn tehostumista ottaen huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskeva selvitystyö.
- valmistella ehdotukset suun terveydenhuollon palvelujen mukaan lukien ikäihmisten palvelujen sisällön kehittämiseksi ottaen huomioon vanhuspalvelulain kirjaukset. Asiakkaan valinnan mahdollisuuksien laajentuminen palveluissa huomioidaan työryhmän ehdotuksissa.
- valmistella ehdotukset perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluiden hyvästä kokonaisuudesta ja hoitoketjujen toimivuuden edellytyksistä suun terveydenhuollossa.
- selvittää julkisen ja yksityisen kumppanuuden mahdollisuudet lähtökohtana palvelujen tuottajien hyvä yhteistyö suun terveydenhuollossa.
- tehdä ehdotuksia työvoiman saatavuuden ja tasaisen jakautumisen edistämiseksi.

Organisointi:

Puheenjohtaja:

Päivi Sillanaukee, osastopäällikkö, sosiaali- ja terveysministeriö

Varapuheenjohtaja:

Anne Nordblad, lääkintöneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

Pirkko Paavola, palveluyksikön johtaja, Jyväskylän terveyskeskus

Tuija Palin-Palokas, ylihammaslääkäri, Kouvolan terveyskeskus

Maija Tulla, ylihammaslääkäri, Kuopion terveyskeskus

Sakari Kärkkäinen, palvelupäällikkö, Oulun terveyskeskus

Panu Peitsaro, johtava ylilääkäri, Savonlinnan kaupunki

Christian Lindqvist, ylilääkäri, HUS

Risto-Pekka Happonen, ylilääkäri, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Kai Sundquist, ylihammaslääkäri, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

Katri Palo, johtava ylihammaslääkäri, Terveystieteiden tutkimuskeskus

Anja Eerola, varatoiminnanjohtaja, Suomen hammaslääkäriliitto

Matti Pöyry, toiminnanjohtaja, Suomen hammaslääkäriliitto

Juha Niskanen, hammaslääkäri, yksityisten toimijoiden edustaja

Annmarie Kuurto, toiminnanjohtaja, Suun terveydenhoidon ammattiliitto

Saila Vesterinen, puheenjohtaja, Suun terveydenhoidon ammattiliitto

Satu Mäkinen, puheenjohtaja, Suomen Suuhygienistiliitto SSSL ry

Erja Wiili-Peltola, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto

Sari Helminen, asiantuntijalääkäri, Kela

Johanna Moisio, ylitarkastaja, Opetus- ja kulttuuriministeriö

Liisa-Marja Voipio-Pulkki, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Marjaana Pelkonen, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö
Sanna Pekkarinen, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö
Timo Keistinen, lääkintöneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö

Pysyvät asiantuntijat:

Satu Lahti, professori, Suomen hammaslääkäriseura Apollonia

Eeva Widström, ylilääkäri, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Hanna-Leena Tefke, ylihammaslääkäri, Valvira

Taina Autti, lääkintöneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö

Työryhmän sihteerinä toimivat Helsingin terveystieteiden tutkimuskeskuksen suun terveydenhuollon johtajahammaslääkäri Seija Hiekkänen, Kansaneläkelaitoksen suunnittelija Paula Stenfors ja sosiaali- ja terveysministeriöstä hallitusneuvos Anne Koskela. Työryhmällä on mahdollisuus nimetä asiantuntijajäseniä tarvittaessa.

Kustannukset ja rahoitus

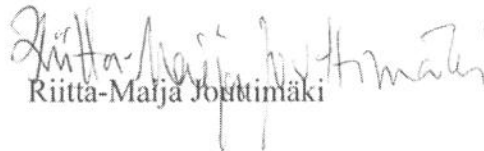
Työryhmän tulee työskennellä virka-aikana ilman eri korvausta. Työryhmällä on oikeus kuulla ulkopuolisia asiantuntijoita. Työryhmän työskentelystä aiheutuvat kustannukset maksetaan momentilta 33010112.

Peruspalveluministeri

Maria Guzenina-Richardson

Hallitusneuvos

Riitta-Maija Jorittimäki

JAKELU

Päätöksessä mainitut

TIEDOKSI

Sosiaali- ja terveysministeri Risikko

Valtiosihteeri Näätsaari

Valtiosihteeri Rantahalvari

Erityisavustaja Papunen

Erityisavustaja Heinola

Kansliapäällikkö Kari Välimäki

Sosiaali- terveysministeriö:

-osastot ja työryhmät